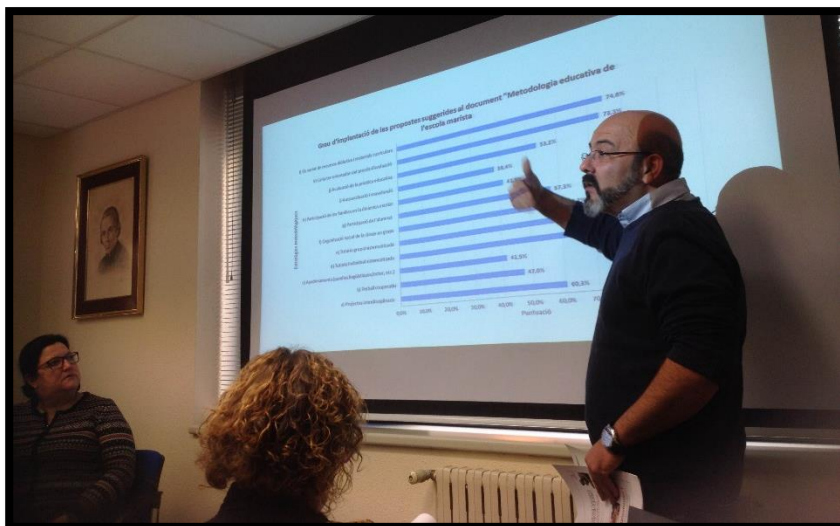

Innovació Marista - equips directius - 2

Aquí teniu un resum de les dues jornades viscudes en relació amb el projecte d'actualització de la metodologia marista dins de l'àmbit d'Innovació, 3 i 4 de desembre. Les sessions s'han dedicat a fer una anàlisi completa de la nostra realitat pel que fa a la innovació, al coneixement d'experiències i de mètodes de treball, per bastir el nostre projecte. Hem comptat amb la inestimable col·laboració d'en Xavier Melgarejo i hem compartit el coneixement d'altres propostes més operatives. Han estat dues noves jornades estimulants i que ens esperonen encara més en aquest camí. Les properes jornades de treball seran els dies 28 i 29 de gener.

ON SOM?

Hem dedicat més de quatre hores a analitzar el lloc on ens trobem, les escoles maristes de Catalunya, en relació amb la innovació educativa.

A partir de la informació que els equips directius i els equips pedagògics de les escoles ens van fer arribar, hem extret conclusions sobre els següents aspectes:

A. El nivell d'implantació, per etapes, de les propostes incloses al document *Metodologia educativa marista*, des de la seva publicació, l'any 2003.

B. El perfil dels nostres equips humans (formació i orientació a la innovació).

C. Els recursos i mecanismes de sistematització de la innovació que ara tenim.

Implantació Metodologia educativa marista

Pel que fa al nivell d'implantació de la *Metodologia educativa marista*, veiem que, en general, és superior a les etapes d'Infantil i Primària. Entre Primària i Secundària s'observa un clar trencament. De les dades rebudes es desprèn que, malgrat que totes les escoles van

fent passes, no hi ha gaire la sensació que sigui un projecte conjunt.

En general, els aspectes metodològics que estan consolidats a gairebé totes les etapes (tret d'Infantil) són les tutories grupals sistematitzades i entre els aspectes que caldria avançar més, i on hi ha coincidència en totes les etapes, hi ha l'autoavaluació i la coavaluació de l'alumnat. També es detecta que a mesura que l'alumne va creixent, la participació de les famílies en la dinàmica escolar va disminuint.

Perfil equips humans i formació

La valoració que podem extreure del perfil dels nostres equips humans és, a grans trets, força positiva. Les dades ens permeten comprovar que tenim un equip humà preparat per promoure i assumir canvis. Desglossant les dades, veiem que en totes les etapes hi ha un cert equilibri entre els mestres promotors d'iniciatives innovadores (promotors) i els seguidors i que la suma de tots dos blocs és prou potent per decidir emprendre canvis. També veiem que a mesura que avancem en etapes, el nombre de mestres promotors disminueix i creix el d'aturadors.

Les respostes al gran bloc relacionat amb la formació ens deixen entreveure que en rebem molta, molt variada, però no és la mateixa a tot arreu. Els àmbits que aconseguen despuntar pel que fa a formació són, a totes les etapes, els que estan relacionats amb les TAC i amb la interioritat. I els àmbits més coixos són, a Infantil i Primària, l'aprenentatge basat en problemes o les rutines de pensament, entre altres; a l'ESO, l'educació per al desenvolupament, la robòtica o la participació activa; i a Batxillerat, els ambients d'aprenentatge o l'educació inclusiva.

Entre les reflexions sorgides en aquest àmbit, es reconeix que quan les formacions s'adrecen

a tota una etapa són més efectives i quan les lidera l'equip directiu, també. Un punt que es constata és que tenim gent formada en determinats àmbits, però no s'acaba de traduir en una implantació clara de la metodologia.

Sistematització de la innovació

A grans trets, es conclou que el que compta és tenir clar el projecte i saber cap a on volem anar, que ja estem innovant en moltes de les iniciatives que es duen a terme des dels centres, que tothom pot ser innovador, que

*Les dades ens permeten
comprovar que tenim
un equip humà
preparat per promoure
i assumir canvis.*

per innovar amb èxit cal esmerçar recursos humans i materials i que cal dur a terme un treball sistemàtic perquè pugui ser eficaç i que no quedi en no-res.

Les dades desglossades i les conclusions detallades per etapes les trobareu al document annex adjunt.

Tota aquesta informació ens serà de molta utilitat quan hàgim de plantejar el projecte per a la xarxa.

COMPARTIR EXPERIÈNCIES

Iniciem el nostre recorregut per conèixer altres experiències. Volem que ens aportin llum i hi puguem intuir pistes per a l'elaboració del nostre projecte d'innovació i recerca. La pretensió és, doncs, estar ben oberts per copsar quins han de ser els elements clau en la seva construcció.

L'EXPERIÈNCIA DE FINLÀNDIA APLICADA AL COL·LEGI CLARET, SR. XAVIER MELGAREJO

El matí de divendres vam tenir l'oportunitat de dialogar amb en Xavier Melgarejo a partir de la seva experiència personal i el seu coneixement del sistema educatiu finlandès. Ell va ser director del col·legi Claret (Barcelona) durant els anys 2002-2011.

La seva intervenció ens va obrir l'horitzó del que entenem per innovació, posant sobre la

taula tots els elements del sistema que incideixen en el procés d'ensenyament-aprenentatge: la societat, la família i l'escola.

Després de la reflexió compartida, en Joan Pifarré va escriure-li una carta oberta al seu blog, que reflecteix molt bé el sentiment que va quedar en el grup així com els principals punts de la seva aportació. La reproduïm tot seguit.

CARTA OBERTA A XAVIER MELGAREJO

Hola Xavier,

La vida m'ha regalat l'oportunitat de conèixer un referent en el món educatiu com ets tu. Com bé dius, hem de gaudir molt dels regals que tenim ara... AVUI. El passat 4 de desembre em vaig sentir afortunat de nou.

El divendres vam passar una intensa jornada escoltant-te i debatent temes essencials per oferir una millor educació a les nostres escoles... perdó... a totes les escoles.

*M'emporto la **coherència** del teu **testimoni**, t'escolto amb força perquè sé que tot allò que*

*dius ho creus i en la teva pràctica docent i directiva ho has demostrat amb exemple... no hi ha explicació més clara que fer el que dius i dir el que fas... en això ets un **mestre** amb totes les lletres.*

*M'emporto tres grans eixos del debat, els **valors** com a fonament de tot, l'aposta per una **escola que sigui comunitat**... una escola permeable a les famílies i l'entorn i també la proposta d'una **escola** que sigui més **laboratori** on es fomenti la pràctica, la reflexió i l'autonomia dels alumnes.*

*M'agrada la teva contundència verbal quan dius que els **valors** han de ser el centre de tot, quan proposes una escola acollidora que vetlli pel benestar dels alumnes i cuidi al màxim la convivència i el respecte. Una escola fidel al caràcter propi del centre i que tingui en el centre les persones i en el nostre cas concret, els alumnes.*

*La teva proposta d'una escola que sigui més permeable a l'entorn també va en la línia de les **comunitats d'aprenentatge**. L'escola s'ha d'obrir... sí o sí... Hem de potenciar una escola oberta a les nostres famílies intercanviant experiències, hem de sortir al nostre barri, al municipi per aprendre del que ens envolta que segurament serà més interessant del que proposi un simple llibre de text. Tenim un món per descobrir i per compartir-lo només hem de fer el pas amb criteri.*

*També i gràcies a la teva experiència finesa ens animes que l'escola sigui més **laboratori**, que els alumnes aprenguin de la manera més pràctica possible fomentant alhora la seva autonomia. Ens vas explicar que a Finlàndia tots els alumnes aprenen a cosir i altres habilitats que els serviran per al dia de demà. També ens vas fer pensar molt quan ens vas*

mostrar gràfics comparatius d'hores lectives i vam veure que l'estat espanyol fa més hores de classe que molts altres països i que això no garanteix l'èxit... com dius tu de vegades menys (amb qualitat) és més.

I em quedo amb una frase preciosa que ens vas regalar:

"Emboliqueu l'aprenentatge de bellesa"

Em sembla una frase de capçalera, per posar-la impresa a l'entrada de l'escola i a sobre de la porta de cada aula... les accions fetes amb cura, amb estima i dedicació tenen el seu fruit. I, com sempre, ens vas posar exemples pràctics dient:

- Per què no podem practicar lectura cantant?
- Per què no podem barrejar l'art i les matemàtiques?

*Gràcies, Xavier, pel teu **testimoni autèntic**, per traspasar **vocació educativa** per totes bandes, per engrescar-nos a somiar, per pensar que anem bé però que ho podem fer millor, per recordar-nos que els educadors som la clau però que el nostre gran objectiu és **educar amb estima verdadera** als nostres nens, nenes i joves. Gràcies per recordar-nos la grandesa de la nostra professió i per convidar-nos a seguir estimant la nostra santa feina d'educar... no em cansaré de repetir-ho: **GRÀCIES, XAVIER!***

JORNADA SOBRE INNOVACIÓ A LA FECC

La Federació d'Escoles Cristianes de Catalunya va organitzar una jornada sobre innovació, al mes de novembre. Del grup de treball hi van assistir en Xavier Alacid, la Maite Lacasta i la Montse Villaró. Ens van oferir informació i la seva valoració sobre el contingut de la jornada. Bàsicament, es va fer una aproximació al concepte *innovació* i com aquest concepte està esdevenint un motor dels processos de canvi en el món educatiu. Hi va haver propostes de treball sobre com posar en marxa aquests processos (Grup EIM Consultors, Coperfield For Social Goods, Ricard Ruiz Querol). Després hi va haver ponències sobre experiències d'escoles concretes que estan en marxa (Escola Sadako, Escuela Padre Piquer, Col·legi Sant Andreu).

Finalment, es va fer una taula rodona sobre el lideratge per a la millora contínua i el canvi a l'escola (Jesuïtes, Escola Virolai, Escola Pia i l'Institut Les Vinyes). En trobareu més informació a l'annex que us adjuntem.

PROPOSTA DE TREBALL D'EIM, AMB FEDERICO MALPICA¹

En Ramon Rúbies va explicar la proposta que ens va fer en Federico Malpica, del Grup EIM Consultors², després d'una sessió de treball amb ell.

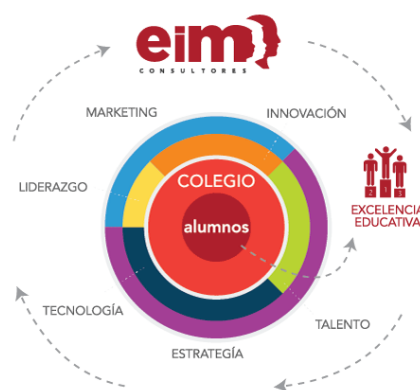
Es tracta d'una proposta sistemàtica del treball de la innovació, partint de la nostra identitat i tenint com a far de guia el perfil d'alumne que volem formar a les nostres escoles. A partir d'aquí hi ha setze àmbits en què cal anar avançant i, segons els resultats d'una auditoria pedagògica realitzada per cada educador, s'estableixen prioritats i les accions a seguir en un pla estratègic pedagògic. Es promou la creació d'equips d'innovació a nivell local i el consens entre tot el claustre de professors. Com a consultors, ofereixen una bona motivació amb l'equip d'educadors, l'assessorament i tot el suport tècnic necessari (creació de qüestionaris, processament de les dades, etc.).

Valoració

Com a punts forts valorem la sistematització i el suport que ofereix la consultoria, així com la persona d'en Federico Malpica com a bon motivador. Igualment, el fet que la base pedagògica sobre la qual treballa coincideix amb el nostre enfocament actual, palès al document *Metodologia educativa marista*. Això es deu al fet que Federico

Malpica treballa amb Antoni Zabala (mètode Escalae), pedagog que va orientar el procés de reflexió sobre la nostra metodologia educativa (1998-2002) recollit al citat document.

Com a aspectes menys favorables valorem la falta d'experiència d'un treball d'aquest tipus a

nivell de xarxa d'escoles. El sistema està pensat per ser treballat en una escola i caldria fer les adaptacions oportunes per a un treball en xarxa. D'una altra banda, les eines i la dinàmica presentades no generen, en elles mateixes, il·lusió. Es poden percebre més com un sistema de gestió de la innovació més que no pas com un procés que la creï i l'estimuli.

¹ Federico Malpica, <https://www.linkedin.com/in/federicomalpica>

² Grup EIM ja ens ha assessorat en la planificació estratègica i el sistema de gestió de la qualitat.

INDAGACIÓ APRECIATIVA, UNA PROPOSTA DE GENERACIÓ DE CANVI, AMB MÍRIAM SUBIRANA³

En Pep Buetas presenta una aproximació als processos de canvi organitzacional des de la perspectiva de la *indagació apreciativa*. Es va tenir una trobada amb Míriam Subirana, experta en aquest tema, per aprofundir en aquest enfocament. Es tracta de construir el canvi sobre les millors experiències viscudes i existents, el millor que tinguem com a persones i com a organització. Se centra en la creativitat i

la generació d'idees per tal d'aconseguir arribar a la visió creada conjuntament. Enfoca la construcció del futur sempre en positiu en lloc de plantejar el futur com una qüestió de donar respostes a *problemes que cal resoldre*.

El procés s'inicia identificant els temes sobre els quals es vol indagar i formular-los de manera positiva. El procés que se segueix amb els temes té quatre fases, 4D en anglès:

- DISCOVERY** – descoberta: Conèixer els nostres relats. El millor de la nostra experiència. Apreciar-ne els elements clau.
- DREAM** – somni: Construir el nostre somni.
- DESIGN** – disseny: Generar propostes provocatives.

DESTINY – destí:

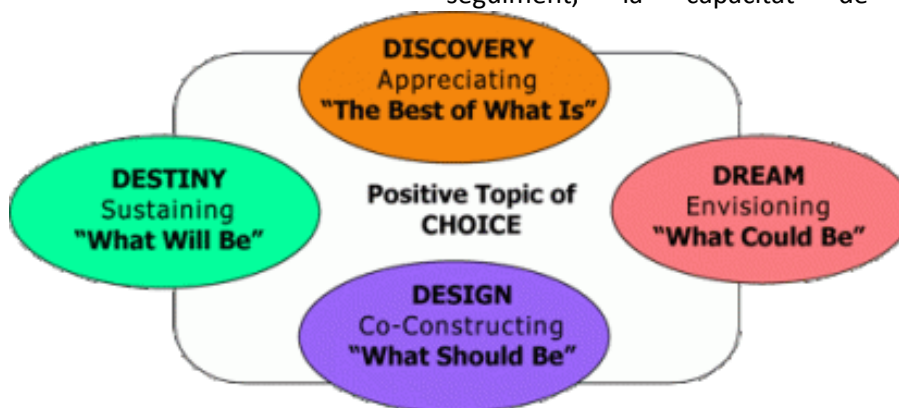
Serem allò que vulguem ser. Selecció i prioritització d'accions sobre la base del compromís conjunt.

El treball el concentren en el que en diuen una *cimera*, a ser possible de tres o quatre jornades seguides. En aquesta cimera s'haurien de fer totes les fases del procés, amb el màxim de participació possible, degudament guiat i orientat. S'hi dóna una concentració molt potent d'energia positiva.

Valoració

Com a punts forts destaquem la mirada positiva i engrescadora que genera. Alhora, el fet que pot adaptar-se a la realitat, treballant tant amb grups més reduïts com amb totes les persones de l'organització. També és molt positiu el fet de construir sent xarxa, des del primer moment. Finalment, l'experiència aportada per Míriam Subirana i el seu equip treballant amb col·lectius molt nombrosos. Com a curiositat dir que estan treballant amb Maristes UMBRASIL.

Com a interrogants sorgeixen la continuïtat de les propostes generades, com fer sostinguda l'energia positiva generada, la sistematització del seguiment, la capacitat de gestionar

³ Míriam Subirana, <http://www.miriamsubirana.com/biografia>

adequadament les propostes que poguessin sorgir d'una hipotètica *cimera marista*, així com les dificultats logístiques organitzatives.

S'intueix un bon enfocament, sobretot per a la fase inicial del projecte que generarem.

CAP IDEA SENSE PERDRE'S

Per últim, proposem al grup de treball de recollir totes les idees que ens vagin sorgint a partir de les experiències compartides. Ho farem amb una eina pròpia de l'emprenedoria, el *canvas*. Aquesta eina ordena les idees a tenir en compte quant als destinataris, la proposta de valor que se'ls vol oferir, els canals i la relació amb els destinataris, els recursos, les activitats i les aliances clau, ingressos i costos.

*properes
sessions 28 i
29 de gener*

Volem valorar cada idea i tenir-la en compte a l'hora de generar el nostre projecte.